

foto: wikipedia.org

e-Bulletin

Komory daňových poradců ČR

11/2021

- / **TÉMA:** Nejvyšší správní soud zblízka
- / **ROZHOVOR:** Monika Novotná, členka představenstva České advokátní komory
- / **SPRÁVA DANÍ:** Stanovení převodní ceny u finančních transakcí
- / **KONFERENCE:** Digitalizace v daních a účetnictví

Obsah

Úvodník

Ing. Petra Pospíšilová 1

Aktuálně

Měsíc v kostce 3
Aktuálně z Finanční správy 14
Preventivní restrukturalizace aneb nový Systém včasných varovných signálů od VŠE 15
Digitalizace v daních a účetnictví (Radek Neužil) 16
Aktuálně z účetnictví 18
Aktuálně ze zpráv CFE 19
Aktuálně ze světa 33
I frustrace má svoji cenu!
(Lukáš Žáček, Sebastian Jakob) 34
Kopírování dokladů totožnosti – protichůdné názory dvou českých úřadů (Daniel Fridrich) 35

Rozhovor

Monika Novotná, členka představenstva České advokátní komory 4

Judikatura

Nejnovější judikatura Evropského soudního dvora aneb do očí bijící opominutí českého zákonodárce (Tomáš Brandejs) 8
Dobrovolné zrušení registrace k DPH se neřídí postupem pro změnu registračních údajů 10
NSS se vyjádřil k posouzení prvku náhody u herních zařízení 11
Důkazní břemeno se odvíjí jak od skutečností tvrzených v daňovém přiznání, tak i od těch, které jsou povinné a daňový subjekt je neuvědl 12
Lhůty stanovené v pokynu č. MF-5 nelze použít pro potřeby definice „zvláštního zákona“ v soudním řádu správním 13

Téma vydání

Nejvyšší správní soud zblízka

Rozhovor: Josef Baxa, soudce Nejvyššího správního soudu 20
Anketa: Oblíbené rozsudky Nejvyššího správního soudu zblízka 23

Ostatní

„Skutečný majitel“ ve světle nové právní úpravy zákona o evidenci skutečných majitelů ve srovnání s definicí „skutečného vlastníka“ (Petr Koubovský) 26
Nová zásadní regulace kryptoaktiv je na dohled (Vladimír Sršeň) 42

Správa daní

Stanovení převodní ceny u finančních transakcí, část I (Karel Brychta, Pavel Svirák, Veronika Solilová, Michal Ištok) 36

Daň z nemovitosti

Daňové odpočty u rezidenčních nemovitostí (Jiří Matzner) 46

Daně z příjmů

Stravenky a stravenkový paušál – odlišné daňové řešení (Ivan Macháček) 48

Aktuálně z KDP ČR

XII. ročník golfového turnaje Komory daňových poradců ČR (Kamila Stehnová) 52

Osobní rozvoj

Majitel firmy nebo odborný pracovník? (Ondřej Choc) 54

Elektronický měsíčník

Komora daňových poradců České republiky

Kozí 4, 602 00 Brno, tel.: +420 542 422 311

IČO: 44995059

moje.kdpcr.cz

www.kdpcr.cz

e-mail: kdp@kdpcr.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR

pod číslem E 22060

ISSN 1211-9946

Toto číslo vyšlo 4. 11. 2021,

datum uzávěrky: 1. 11. 2021.

Nakladatelsky a redakčně zajišťuje společnost

IMPAX, spol. s r. o.

Vedoucí redaktor: Mgr. Jaroslav Kramer

Redakce: Eliška Voplakalová, David Mařík, Sára Labajová

Články neprocházejí recenzním řízením.

Články obsahují názory autorů, které se nemusejí shodovat se stanovisky KDP ČR.

Ilustrační fotografie Shutterstock.com a Pixabay.com.

Objednávky inzerce na inzerce@impax.cz

nebo tel. +420 244 404 555, +420 606 404 953.

Mediakit a další informace na www.impax.cz.

Stanovení převodní ceny u finančních transakcí, část I

Článek vznikl za podpory Technologické agentury ČR v rámci řešení projektu č. TL05000328 "Stanovení převodní ceny u finančních transakcí náhledem principu tržního odstupu".

Tento příspěvek, který je prvním ze zamýšlené série článků, se zabývá problematikou převodních cen u finančních transakcí. První článek vymezuje základní teoretická východiska (relevantní nejenom pro finanční transakce) a pojmy, jež se vážou k finančním transakcím s akcentem kladeným na soukromoprávní východiska.

Karel Brychta

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí

Pavel Svirák

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí; daňový poradce

Veronika Solilová

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí; Mendelova univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, Ústav účetnictví a daní; znalkyně v oblasti převodních cen

Michal Ištok

Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí; Univerzita Mateje Bela v Banské Bystrici, Ekonomická fakulta, Katedra financí a účetnictví

Problematika převodních cen je problematikou velmi aktuální a zároveň velmi nejasnou. To ostatně deklaruje i OECD coby tvůrce nejrozšířenějších komplexních a celosvětově uznávaných standardů¹ – Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy (dále jen Směrnice OECD pro převodní ceny). Ve spojení s projektem OECD proti BEPS došlo k významné aktualizaci tohoto standardu. Jednou z „novinek“ je i etablování samostatné kapitoly pro finanční transakce². Samotná tvorba stan-

¹ Blíže viz OECD (2017). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017* [online]. [cit. 2021-08-03]. Paris: OECD Publishing. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/tpg-2017-en>.

Česká republika patří mezi země, kde je zveřejněn překlad do úředního jazyka (viz Generální finanční ředitelství (2019). *Směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy*. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Smernice-OECD-k-prevodnim-cenam-2017CZ.pdf.pdf>.

dardů vyvolala velký zájem ze strany zainteresovaných subjektů (zejména poradenských společností), o čemž svědčí několikastránkové dokumenty³. Významnou skutečností (objektivním stavem) je i pandemie covidu-19. Na ni rovněž OECD reagovala vydáním speciálního materiálu, který se ve spojení s pandemií covidem-19 zabývá otázkou provádění srovnávací analýzy, ztrát a alokace nákladů souvisejících s covidem-19, vládními intervenčními programy a předběžnými cenovými dohodami⁴. Již tak komplikovaný úkol stanovení korektní převodní ceny se ještě zkomplikoval.

Standards OECD, stejně jako jiné normy, trpí jistým nedostatkem, který je z pohledu práva nezbytný – tj. obecností tam uvedených pravidel. Byť se jedná bezesporu o cenné vodítko, majorita práce zůstává na poplatníkovi, který se „musí“ v rámci stanovení korektní výše převodní ceny vyrovnat s hodnocením obecného okolí i vlastní mnohdy velmi specifické situace.

1. Pozice standardů OECD v právním řádu ČR

Otázkou pozice standardů v právním řádu ČR se detailněji zabývala část autorského kolektivu v samostatném článku, na který z důvodu stručnosti odkazujeme⁵. Dále je provedena pouze sumarizace základních východisek a závěrů.

V případě **smluvních států**⁶ dopadá na řízené transakce (tj. transakce mezi spojenými osobami) čl. 9 (*Sdružené podniky*). V tomto ohledu je Směrnice OECD pro převodní ceny závazná z toho titulu, že představuje souhrn výkladových pravidel vázaných k čl. 9 a tam obsažených (nutno podotknout velmi obecných) norem.

V případě řízených transakcí ve vztahu k nesmluvnímu státu či ryze tuzemských řízených transakcí může být závaznost standardů etablovaných OECD poněkud problematická. Ostatně i samo GFR uvádí, že: „*Postupy a metody uvedené ve Směrnici o převodních cenách nejsou přímo zakotveny v českých daňových zákonech a není v nich obsažen ani přímý odkaz na ni.*“⁷ Nicméně je zřejmé (a pragmatické), že užití standardů OECD i v posledně uvedených typech transakcí má své opodstatnění, byť:

- a) dané nemá explicitně danou oporu v zákoně;
- b) odkazy na standardy OECD jsou včleněny pouze do pokynů řady „D“⁸.

Navzdory určitým výhradám je zřejmé, že standardy OECD se v průběhu času staly uznávaným a akceptovaným standardem pro všechny shora uvedené typy řízených transakcí, kontinuálně roste povědomí o nich, čemuž významně napomáhá rostoucí počet odborných publikací a v neposlední řadě i český překlad Směrnice OECD pro převodní ceny.

Nutno zároveň dodat, že směrnice OECD pro převodní ceny, jejíž integrální součástí se stala pravidla pro stanovení převodních cen u finančních transakcí, je rámcovým materiálem, který nedává odpovědi a návody na vše.

*Standards OECD,
stejně jako jiné normy,
trpí jistým nedostatkem,
který je z pohledu
práva nezbytný –
tj. obecností tam
uvedených pravidel.*

- 2 OECD (2020). *Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4,8, 10*. Paris: OECD. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm.
- 3 OECD (2018). *Public comments received on BEPS discussion draft on the transfer pricing aspects of financial transactions*. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/beps/public-comments-received-on-beps-discussion-draft-on-the-transfer-pricing-aspects-of-financial-transactions.htm>.
- 4 Viz např. Generální finanční ředitelství (2021). *Informace Generálního finančního ředitelství k dopadům pandemie COVID-19 na převodní ceny ze dne 31.03.2021*. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/Informace_GFR_TP_a_Covid.pdf.
V ČR opět existuje český překlad materiálu OECD – bližší viz Generální finanční ředitelství (2021). *Pokyn k dopadům pandemie COVID-19 na převodní ceny ze dne 18. 12. 2020*. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/ms-prime-dane/2021_Prekklad_Pokynu_k_dopadum_COVID-19_prevod_ceny.pdf.
- 5 Bližší viz BRYCHTA, K.; SVIRÁK, P. (2020). Pozice směrnice OECD o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy v právním řádu ČR – východiska. *Bulletin Komory daňových poradců ČR*, roč. 1, č. 2020, s. 33-36. ISSN: 1211-9946.
- 6 Myšleno států, se kterými má ČR uzavřenu smlouvu o zamezení dvojího zdanění.
- 7 Ibid.
- 8 To ovšem na druhou stranu souvisí i s etablováním správních praxí, která se ve spojení se zásadou legitimního očekávání stává závaznou.

2. Struktura kapitoly Směrnice OECD pro převodní ceny týkající se finančních transakcí

V tabulce 1 níže uvádějí autoři základní strukturu části Směrnice OECD pro převodní ceny zaměřené specificky na finanční transakce (pro srovnání je uveden anglický název kapitoly a její český překlad).

Tabulka 1: Základní struktura části Směrnice OECD pro převodní ceny zaměřené na finanční transakce⁹

Kapitola	Název kapitoly v originále	Český překlad
A	Introduction	Úvod
B	Interaction with the guidance in Section D.1 of Chapter I • B.1. Determination of whether a purported loan should be regarded as a loan • B.2. Identifying the commercial or financial relations	B. Vazba k pokynům uvedeným v Oddílu D.1 Kapitoly I (Směrnice OECD pro převodní ceny) • B.1. Určení, zda by domnělý úvěr měl být považován za úvěr • B.2. Identifikace obchodních nebo finančních vztahů
C	Treasury function • C.1. Intra-group loans • C.2. Cash pooling • C.3. Hedging	C. Treasury funkce (finanční správa a její funkce) • C.1. Vnitroskupinové úvěry • C.2. Cash-pooling • C.3. Hedging (zajišťování)
D	Financial guarantees • D.1. Accurate delineation of financial guarantees • D.2. Determining the arm's length price of guarantees • D.3. Examples	D. Finanční záruky • D.1. Přesné vymezení finančních záruk • D.2. Stanovení tržní ceny záruk (za užití principu tržního odstupu) • D.3. Příklady
E	Captive insurance • E.1. Definition and rationale for a captive insurance and reinsurance • E.2. Accurate delineation of captive insurance and reinsurance • E.3. Determining the arm's length price of captive insurance and reinsurance	E. Kaptivní pojištění • E.1. Definice a odůvodnění kaptivního pojištění a zajištění • E.2. Přesné vymezení kaptivního pojištění a zajištění • E.3. Stanovení tržní ceny kaptivního pojištění a zajištění (za užití principu tržního odstupu)
F	Risk-free and risk-adjusted rates of return • F.1. Determining a risk-free rate of return • F.2. Determining a risk-adjusted rate of return	F. Bezriziková míra návratnosti a míra návratnosti upravená o riziko • F.1. Stanovení bezrizikové míry návratnosti • F.2. Stanovení míry návratnosti upravené o riziko

3. Vymezení pojmových znaků vybraných typů finančních transakcí s akcentem na pohled soukromoprávní

Dále uvedený text cílí na vybrané kategorie finančních transakcí, které budou předmětem zájmů autorského kolektivu. Jmenovitě se jedná o:

- ! zápůjčky;
- ! úvěry;
- ! finanční záruky a
- ! cash-pooling.

3.1 Zápůjčka, výpůjčka, výprosa a úvěr

S ohledem na skutečnost, že ustanovení § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o daních z příjmů) operuje i s termínem výprosa a výpůjčka, uvádí dále uvedená tabulka 2 srovnání zápůjčky a úvěru i s prvně uvedenými instituty.

Tabulka 2: Základní atributy institutu zápůjčky, výpůjčky, výprosy a úvěru¹⁰

	Zápůjčka	Výpůjčka	Výprosa	Úvěr
Úprava v občanském zákoníku*	§ 2390 a násl.	§ 2193 a násl.	§ 2189 a násl.	§ 2395 a násl.
Smluvní strany	zapůjčitel/ vydlužitel	půjčitel/ vypůjčitel	půjčitel/ výprosník	úvěrující/ úvěrovaný
Předmět	zastupitelná věc vrácení věci stejného druhu	neuzužitelná věc	věc	peněžní prostředky
Možnost sjednání peněžní odměny	ano (úrok)	ne (bezplatné dočasné užívání)	ne (bezplatné užívání)	ano (závazek vrátit peněžní prostředky a zaplatit úroky)

* Obecně lze konstatovat, že občanský zákoník poskytuje účastníkům soukromoprávních vztahů vysoký stupeň volnosti (mnohé normy mají pouze dispozitivní charakter – od pravidla daného občanským zákoníkem se lze odchýlit).

9 Vlastní zpracování s využitím OECD (2020). *Transfer Pricing Guidance on Financial Transactions: Inclusive Framework on BEPS Actions 4,8, 10*. Paris: OECD. [online]. [cit. 2021-08-03]. Dostupné z: www.oecd.org/tax/beps/transfer-pricing-guidance-on-financial-transactions-inclusive-framework-on-beps-actions-4-8-10.htm.

10 Vlastní zpracování s využitím zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen občanský zákoník).

V dalším textu se autoři blíže zabývají vymezením aspektů zá-
půjčky coby velmi frekventovaného institutu v rámci financování
mezi spojenými osobami.

3.1 Zápůjčka¹¹

Předmětem zápůjčky je přenechání **zastupitelné věci**. Vrací se věc stejného druhu. Peněžitá zápůjčka může být **vrácena v jiné měně, než v jaké byla dána**. V případě, že má být peněžitá zápůjčka vrácena v jiné měně, než v jaké byla poskytnuta, splácí se zápůjčka tak, aby se to, co se vrací, hodnotou rovnalo tomu, co bylo poskytnuto¹². Obecně přitom platí, že zápůjčka se splácí v měně místa plnění.¹³ Při peněžité zápůjčce **lze ujednat úroky**.

Pokud nejsou ujednány úroky, může vydlužitel zápůjčku splatit i bez výpovědi. Pokud bylo sjednáno vrácení zápůjčky ve splátkách, může zapůjčitel od smlouvy odstoupit a požadovat splnění dluhu i s úroky při prodlení vydlužitele s vrácením více než dvou splátek nebo jedné splátky po dobu delší než tři měsíce. **Splatnost zápůjčky je závislá na vypovězení smlouvy**; není-li ujednáno jinak, je výpovědní doba šest týdnů.

Zápůjčka bývá často **využívána v rámci financování uvnitř skupiny** (holdingu) či ve vztahu společník (fyzická osoba) a vlastněná (spoluvlastněná) společnost. Jde o problematiku relativně komplikovanou s vysokou mírou variantnosti. Z pohledu daňového je jedno z klíčových hledisek členění zápůjčky na bezúročnou (bezplatnou)¹⁴ a úročnou. Tyto varianty se pojí v návaznosti na různé skutkové okolnosti s různými daňovými dopady, kterými se budou autoři zabývat v následujících příspěvcích. Situaci ve věci hodnocení úroků a souvisejících daňových dopadů dále komplikuje i fakt, že na úroky u spojených osob nedopadá pouze test dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, ale že jsou předmětem dalších testů¹⁵.

Nelze opomíjet ani širokou plejádu faktorů, které mohou ovlivňovat správné stanovení výše úroků¹⁶ v řízených transakcích (event. stanovení výše bezúplatného příjmu):

- ! splatnost;
- ! velikost a forma splátky;
- ! typ úrokové sazby (fixní vs. variabilní);
- ! měna;
- ! existence zajištění;
- ! existence ručení;
- ! převoditelnost;
- ! případná účelovost;
- ! možnost předčasného splacení;
- ! možnost kapitalizace;
- ! místo a čas plnění;
- ! úvěrový rating věřitele a dlužníka
- ! a samozřejmě širší aspekty a okolnosti (obor, strategie smluvních stran, získané benefity).

3.2 Ručení a finanční záruka

Ručení

Podstatou ručení je zastupitelné plnění ručitelem v okamžiku, kdy neplní (nehradí závazek) primární dlužník. Právní akt – ručitel-
ské prohlášení – vyžaduje písemnou formu. Ručení předpokládá platný dluh dlužníka, přičemž ručení lze poskytnout i pro dluhy budoucí nebo podmíněné, jakož i za soubor dluhů určitého druhu vznikajících dlužníku v určité době nebo soubor různých dluhů z téhož právního důvodu.¹⁷

Finanční záruka

Titulem pro finanční záruku je **záruční listina**, která vyžaduje písemnou formu. Finanční záruka vzniká prohlášením výstavce v záruční listině, že uspokojí věřitele podle záruční listiny do výše **určité peněžní částky**, nesplní-li dlužník věřitele určitý dluh, anebo splní-li se jiné podmínky dané záruční listinou. Navzdory tomu, že občanský zákoník explicitně nedefinuje náležitosti záruční listiny, je zřejmé, že musí obsahovat tyto náležitosti:

- ! identifikaci výstavce, dlužníka a věřitele (jméno, datum narození/IČO, bydliště/sídlo);

11 Viz § 2390 a násl. občanského zákoníku.

12 Při **úvěru** platí, že úvěrovaný vrátí úvěrujícímu peněžní prostředky v měně, ve které mu byly poskytnuty; v téže měně platí i úroky (viz § 2396 a násl. občanského zákoníku).

13 Viz § 2392 občanského zákoníku.

14 Bezúročná zápůjčka se nutně nepojí s daňovými dopady, byť na druhé straně vzniká nepeněžní příjem (jde např. o situace, kdy společník zapůjčí prostředky společnosti s cílem společnost posílit (k danému bližší viz Zápis z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR ze dne 17. 2. 2016. [online]. [cit. 2021-10-10]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-prispevky-kv-kdp/Zapis_KV-KDP_2016-02-17.pdf.

K některým aspektům bezúplatné zápůjčky viz rovněž § 4a a § 19b zákona o daních z příjmů.

Další výjimky, kde dochází k odklonu od „standardního“ postupu uvádí např. § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, kde je uvedeno: „Ustanovení § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů uvádí: „*Liší-li se ceny sjednané mezi spojenými osobami od cen, které by byly sjednány mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, a není-li tento rozdíl uspokojivě doložen, upraví se základ daně poplatníka o zjištěný rozdíl. Nelze-li určit cenu, která by byla sjednávána mezi nespojenými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, použije se cena určená podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku. Ustanovení věty první a druhé se nepoužije v případě uzavření smlouvy o výprose nebo o výpůjčce a v případě, kdy sjednaná výše úroků z úvěrového finančního nástroje mezi spojenými osobami je nižší, než by byla sjednaná mezi nespojenými osobami, a věřitelem je daňový nerezident nebo člen obchodní korporace, který je daňovým rezidentem České republiky, nebo poplatník daně z příjmů fyzických osob. Spojenými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí...“.*

15 K danému viz např. § 23e a § 23f zákona o daních z příjmů (test nadměrných úrokových nákladů); § 25 odst. 2 písm. w) zákona o daních z příjmů (test nízké tržní kapitalizace).

16 Platné i pro úvěr, event. úvěrový finanční nástroj (viz § 19 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů).

17 Viz § 2018 a násl. občanského zákoníku.

- / označení závazku, který je předmětem zajištění;
- / maximální výši plnění z finanční záruky;
- / podmínky čerpání¹⁸.

Finanční záruka může být potvrzena jiným výstavcem – pak může věřitel uplatnit právo z finanční záruky vůči kterémukoli z těchto výstavců. **Výstavce ručí za splnění zajištěného dluhu do výše a za podmínek uvedených v záruční listině** (výstavce může vůči věřiteli uplatnit pouze námitky, jejichž uplatnění záruční listina připouští). Finanční záruka může být omezena na určitou dobu – není-li právo uplatněno v době určené záruční listinou, finanční záruka zaniká.¹⁹

Ekonomický přínos plynoucí z finanční záruky, což je aspekt relevantní z hlediska jejího „ocenění“ pro daňové účely, může mít několik podob. Jedná se např. o:

- / výhodnější úrokové sazby,
- / vyšší poskytnutou jistinu,
- / zvýšení výpůjční kapacity dlužníka.

Pro účely přesného vymezení finanční záruky v rámci spojených osob je nutné zohlednit ekonomický přínos pro samotného dlužníka a odlišit jej od případného ekonomického přínosu jen v rámci pasivního přidružení, tj. členství ve skupině. Jak již bylo uvedeno výše, finanční záruka zvyšuje/zlepšuje pozici věřitele, tudíž dlužník může **v případě zajištěného dluhu získat výhodnější úrokovou sazbu anebo získat větší objem peněžních prostředků**. Navíc jde o právně závazné plnění ze strany poskytovatele záruky, které snižuje riziko věřitele. V praxi to znamená, že dlužník si půjčí za podmínek, které by byly platné za úvěrový rating poskytovatele záruky, než které by mu náležely na základě jeho ratingu a bez případné záruky. Z toho důvodu jsou zásady a metodika oceňování záruky obdobné jako v případě poskytnutí a oceňování půjček/úvěru (k danému viz následující články).

Z toho plyne, že v případě, kdy dlužník na základě poskytnuté záruky **ponese nižší úrokové náklady (na základě nižší úrokové sazby)**, tak by měl za tuto záruku zaplatit příslušnou odměnu jen za předpokladu, že by nebyl v celkově horším postavení. OECD v tomto ohledu přímo uvádí, že „... při zvažování celkové finanční situace dlužníka v důsledku poskytnuté záruky by byly jeho náklady na půjčku/úvěr se zárukou (včetně nákladů na záruku a případné sou-

visející náklady na zajištění záruky) oceněny oproti nákladům na půjčku/úvěr, bez poskytnuté záruky, s přihlédnutím k jakékoli implicitní podpoře“. Samozřejmě úvěr/půjčka se zajištěním může mít dopad i na další podmínky dluhu nežli jen na cenu, resp. úrokovou sazbu, proto je třeba šetřit okolnosti a skutečnosti konkrétního případu (tj. je zapotřebí se vyhnout přílišné generalizaci).

3.3 Cash-pooling

Česká právní úprava neobsahuje explicitní vymezení (definici) cash-poolingu a cash-poolingových transakcí. Podstatou cash-poolingu je shromažďování přebytků peněžních prostředků všech zúčastněných subjektů v poolingů na centralizovaném účtu (tzv. master účtu). Je tak *de facto* nahrazen původní decentralizovaný přístup řízení peněžních prostředků centralizovaným přístupem s cílem dosáhnout určité výhody ve spojení s efektivnější správou hotovosti a řízením likvidity. Kromě toho má cash-pooling potenciál přispívat i ke snížení nesených finančních (úrokových) nákladů a za určitých podmínek i nákladů na bankovní transakce u zapojených subjektů.

Cash-poolingové systémy a struktury

Existuje řada možných klasifikací, nicméně z hlediska technického provedení jsou rozlišovány dvě základní struktury cash-poolingu²⁰:

- / reálný či fyzický pooling;
- / fiktivní pooling („notional pooling“).

Reálný/fyzický cash-pooling

V rámci reálného cash-poolingu jsou reálně (tj. fakticky) zůstatky bankovních účtů všech členů cash-poolingu denně převáděny na jeden centrální bankovní účet (*master účet*), jehož majitelem je cash-pool leader (řídící subjekt). Master účet kumuluje veškeré debetní a kreditní obraty za jednotlivé zúčastněné účty.

Při reálném cash-poolingu jsou celkové likvidní přebytky všech zúčastněných subjektů v poolu převedeny na *master účet*, kde je vytvářen tzv. fond likvidity dané skupiny, z něhož jsou kryty deficity likvidity podniků ve skupině. *De facto* je tak vytvořen reálný vnitřní peněžní trh skupiny. S tím související administrativní náklady a náklady na řízení likvidity jsou nesené leaderem cash-poolingu. Dále je pro účely *master účtu* zapotřebí aktivovat přinejmenším denní kontokorentní úvěrové linky – tzv. DOL (angl. *daylight overdraft line*), které po ukončení účetního dne přechází automaticky na tzv. OOD (*overnight overdraft line*) a dále na cash management úvěr – tzv. CMOD (angl. *cash management overdraft line*), se stanovenou splatností ve dnech.²¹

Fiktivní cash-pooling

Rozdíl oproti reálnému cash-poolingu je v místě, kde zůstávají zůstatky jednotlivých účtů účastníku poolu. Jednotlivé zůstatky se nepřevádí tak, jak je tomu v případě reálného cash-pool-

18 Dle RABAN, P., a kol. (2013). Občanské právo hmotné. Relativní majetková práva. Brno: Václav Klemm. ISBN 978-80-87713-10-5. S. 79–81.

19 Viz § 2029 a násl. občanského zákoníku.

20 Dle REŽŇÁKOVÁ, M. a kol. (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 191 s. ISBN 978-80-247-3441-5.

21 Dle:

- NIEBEL, F. a NITSCH, R. (1997). *Praxis des Cash Management*, Journal of Cash Management, leden/únor, 42-47p.
- POLÁK, D. (2002). Cash pooling jako nástroj řízení likvidity podniku. Diplomová práce, VUT FP, Brno.
- POLÁK, D. (2009). Cash pooling jako efektivní nástroj řízení hotovosti podniku. Disertační práce, VUT FP, Brno.
- REŽŇÁKOVÁ, M. a kol. (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 191 s. ISBN 978-80-247-3441-5.

lingu na *master účet* a zůstávají tak na účtech účastníků poolu. K **převodu dochází jen fiktivně**, kdy banka fiktivně agreguje zůstatky zúčastněných členů na *master účet* a tento fiktivní konsolidovaný zůstatek na *master účtu* je poté zúročen úrokovými sazbami buď na *master účtu*, nebo na všech účastnických účtech podle uzavřené dohody. **Účastníci poolu jsou taktéž v přímém vztahu s bankou**, která zajišťuje cash-pooling, kdy, a to v závislosti na podobě uzavřené dohody, mohou mít vlastní úročení debetních a kreditních zůstatků či zajištění vlastní úvěrové kapacity (tj. vlastní kontokorent) na základě posouzení vlastní kredibility (úvěruschopnosti). Účastníci poolu tedy nesou stále odpovědnost za své běžné účty, resp. kontokorenty. Banka zpravidla poté vyžaduje také křížové záruky od účastníků cash-poolingu, aby bylo zajištěno vyrovnání všech závazků v rámci cash-poolingu. S tím souvisí i další charakteristický rys fiktivního cash-poolingu, a to že účastníci poolu jsou buď součástí jedné právnické osoby, či jsou spojenými osobami dle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Fiktivní cash-pooling je využíván zejména pro optimalizaci kreditní a debetní pozice a z nich nesených finančních nákladů.²²

Nesené finanční náklady na provozování fiktivního cash-poolingu budou zpravidla oproti reálnému cash-poolingu nižší. Rozdíl je i v roli cash-pool leadera. Ten vykonává minimální funkce, neboť funkce jsou v této formě cash-poolingu nesené primárně bankou, a přidaná hodnota cash-pool leadera bude v rámci řízené transakce (tj. vnitropodnikové transakce v rámci skupiny)

malá, pokud bude vůbec nějaká. Výhody fiktivního cash-poolingu by tedy měly být vhodně rozděleny na základě příspěvku či zátěže každého účastníka poolu. //

22 Dle:

- POLÁK, D. (2002). Cash pooling jako nástroj řízení likvidity podniku. Diplomová práce, VUT FP, Brno.
- POLÁK, D. (2009). Cash pooling jako efektivní nástroj řízení hotovosti podniku. Disertační práce, VUT FP, Brno.
- REŽŇÁKOVÁ, M. a kol. (2010). *Řízení platební schopnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 191 s. ISBN 978-80-247-3441-5.

Navazující články budou tematicky cílit zejména na:

- ! otázky spojené s posuzováním finančních transakcí v širším slova smyslu (stanovení převodní ceny dle zákona č. 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů – tedy v souladu s principem tržního odstupu – je totiž pouze jedním z kritérií);
- ! popis a hodnocení pravidel etablovaných mezinárodními standardy OECD pro finanční transakce ve spojení s materiálem vydaným OECD ve vztahu k pandemii covidu-19 a jejím dopadům;
- ! prezentaci návrhů a doporučení týkajících se postupu pro stanovení převodní ceny pro vybrané typy finančních transakcí.

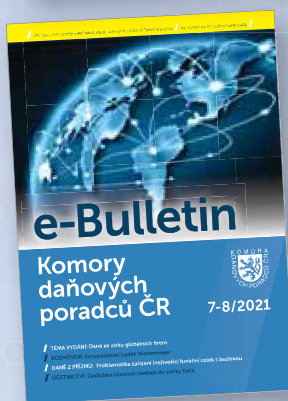
Média Komory daňových poradců ČR

Bulletin: DO HLOUBKY TÉMATU

- / Tematické zaměření každého čísla
- / Vysoce odborné články
- / Recenzovaný obsah
- / Odborný garant každého čísla
- / Stavovská společenská rubrika

čtvrtletně
tištěná
a elektronická
verze

e-Bulletin: CO BYSTE NEMĚLI PŘEHLÉDNOUT

- / Zpravodajství ze světa daní a účetnictví
- / Aktuální daňová legislativa a praxe
- / Informace z dění v Komoře
- / Lifestylová témata a zajímavosti
- / Osobní rozvoj

@
každý měsíc
elektronicky